

kasserne har derovre været i overordentlig stærk Fremgang, og der er ingen Tvivl om, at den har paaført de private Sparekasser, som vedbliver at bestaa, en meget haard Konkurrence. Jeg tror, det er en Erfaring, man vil gøre, naar man undersøger Forholdene i de Lande, hvor der bestaar en af Staten garanteret Postsparevirksomhed og private Sparekasser, at den førstnævnte altid paafører de sidstnævnte en Konkurrence. I en Indberetning fra det danske Generalkonsulat i London om Bankernes og Sparekassernes Forhold i England, som er dateret Oktober 1924, skrives der følgende om dette Forhold: „Antallet af Sparekasser var til at begynde med betydeligt, idet dog mange var af ganske ringe Størrelse. I sidste Halvdel af forrige Aarhundrede er Antallet gaaet stærkt ned, særlig som Følge af Oprettelsen af Postsparekasser, og medens der i 1863 endnu fandtes over 600 Sparekasser, er der nu neppe 150.“ Jeg har tilladt mig at citere dette som et Eksempel paa, at Postsparekasserne kan komme til at virke meget stærkt ind paa den private Sparekassevirksomhed. De engelske Postsparekasser forvalter langt større Beløb end de private Sparekasser, og da Postsparekassernes Midler alle skal anbringes i Statsobligationer eller krediteres i Statsgældskommissionens Bøger, opnaar man derved, at disse meget betydelige Beløb trækkes bort fra det private Erhvervsliv. Man er i de senere Aar kommet ind paa Foranstaltninger for at gennemføre en Reform indenfor det engelske Landbrug, og naar man taler med Englændere, spiller Spørgsmaalet om Realkrediten en overordentlig stor Rolle i deres Betragtninger. Her i Danmark har man i væsentlig Grad opnaaet at bevare de lokale Penge for det lokale Erhvervsliv, et Forhold, som man altsaa ikke i tilsvarende Grad har været i Stand til at gennemføre i England.

Ogsaa i andre Lande, hvor man har indført denne Institution, har ganske særlige Forhold gjort sig gældende. I en Række af Lande findes der overhovedet ikke private Sparekasser, ogsaa af de Lande, som er nævnt her i Bemærkningerne. Det gælder f. Eks. Belgien og Polen, hvor den private Sparekassevirksomhed overhovedet ingen Rolle spiller. I Holland ligger Forholdet i Virkeligheden med Hensyn til den private Sparekassevirksomhed helt anderledes end her i Danmark, og der var ogsaa særlige Grunde til at gennemføre Postsparevirksomhed i Lande som Frankrig og Østrig, idet der der paa det Tidspunkt, da Staten greb ind og indførte sin Sparekassevirksomhed,

var en meget daarlig og ganske utilstrækkelig privat Sparekassevirksomhed.

Man faar det Indtryk ved at læse Bemærkningerne til Lovforslaget, at man overalt er særdeles vel tilfreds med disse Institutioner, og at de overalt har virket fuldt ud tilfredsstillende. Jeg tror ikke, dette er helt rigtigt. I det mindste i Sverige, hvor man har haft Postsparevirksomhed fra 1884, har man et Par Gange baade i Begyndelsen af Aarhundredet og nu senest i 1922 diskuteret Spørgsmaalet om Postsparekassens fuldstændige Ophævelse. En saadan Ophævelse blev imidlertid ikke gennemført, fordi der er særlige Forhold ovre i Sverige, som bevirker, at Postsparekassen dog kan have nogen Berettigelse derovre. At man har diskuteret dens Ophævelse er i og for sig heller ikke mærkeligt, fordi det jo har vist sig, at den svenske Postsparebankvirksomhed, som den hedder, har været dels meget dyr, dels i en Række Aar givet Staten direkte Tab. De første 7 Aar af dens Virksomhed gav den regelmæssigt Underskud, saa kom der nogle Aar med Overskud; senere har der igen været Underskud, i dette Aarhundrede baade i 1909 og i Aarene 1918 og 1919, hvor Underskuddet var ikke mindre end 190 000 Kr. Det var dette sidste Forhold, som førte til, at man igen kom ind paa Spørgsmaalet, om det ikke vilde være rigtigt helt at ophøre med denne Virksomhed. Driften har ogsaa gennemgaaende været dyr. Jeg tror, at man ikke tager meget fejl, naar man siger, at Driften af Postsparekasser almindeligvis er paa det nærmeste dobbelt saa dyr som Driften af de almindelige danske Sparekasser, naar man stiller Udgifterne i Forhold til den Kapital, som de paagældende Institutter forvalter. Det var ovre i Sverige væsentlig Hensynet til Landets store Udstrækning, de daarlige Kommunikationsforhold og til en Befolkning, som flyttede stærkt, der medførte, at man besluttede at fortsætte med denne Virksomhed.

Man faar ligeledes af Lovforslaget det Indtryk, at Indførelsen af en Postsparekasse under Statsgaranti er nær forestaaende baade i Norge og Tyskland. Der foreligger fra en norsk Kommission eller Udvalg, som blev nedsat i 1916, en Betænkning, afgivet i Aaret 1917, men der foreligger endnu ikke noget Forslag, der viser, at man har til Hensigt at oprette en norsk Postsparekasse. Begrundelsen i denne Betænkning for at gøre det er jo den samme som i Sverige: at Landet er af en ganske overordentlig stor Udstrækning, at en stor Del af Befolkningen — det gælder baade